



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Mobiltelefonen i gränslandet

Hur gymnasielärare ser på mobilförbud

Jonas Salonen & Olof Yrlid

Inriktning: LAU395

Handledare: Wolmet Barendregt

Examinator: Ylva Hård af Segerstad

Rapportnummer: HT14-7810-01



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Abstract

Examensarbete inom Lärarprogrammet LP01

Titel: Mobiltelefonen i gränslandet - Hur gymnasielärare ser på mobilförbud

Författare: Jonas Salonen, Olof Yrlid

Termin och år: HT 2014

Kursansvarig institution: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

Handledare: Wolmet Barendregt

Examinator: Ylva Hård af Segerstad

Rapportnummer: HT14-7810-01

Nyckelord: Mobiltelefon, skola, gymnasieskola, mobilförbud, lärare, undervisning, boundary object, teknik, det vidgade klassrummet, den dolda läroplanen, IKT, vittring.

Sammanfattning: Syftet med den här uppsatsen är att ta reda på hur gymnasielärare ser på elevers mobilanvändande och på mobilförbud. En fråga som är väldigt aktuell just nu i den svenska skoldebatten, både ute i verksamheten och bland beslutsfattare. Genom att intervjua åtta gymnasielärare på djupet fick vi ett gediget material som vi sedan undersökte och drog slutsatser ifrån. I de öppna intervjuerna styrde respondenterna samtalen om hur ett existerande mobilförbud på deras skola kommit till och förändrats över tid. Det framkom att det var den första gemensamma ordningsregeln som lärarna på skolenheten bestämde sig för att ha. I och med förbudet fick eleverna i början av varje lektion lämna ifrån sig sina mobiltelefoner.

Vi fann att det var svårt för lärarna att definiera mobiltelefonens roll i skolan. Detta kopplar vi till Goffmans teori om privata och offentliga sfärer samt Susan Stars begrepp "boundary object". Dessa begrepp hjälper oss att förklara varför mobiltelefonen är en så svårplacerad artefakt. På grund av att den är ett ganska nytt hjälpmedel befinner den sig i ett gränsland, inte minst i skolans värld. I vårt resultat såg vi hur lärarna hade olika syn på sin egen lärarroll vilket bidrog till olika förhållningssätt då de hanterade mobiltelefonen i sina klassrum. En del lärare blev provocerade av elevernas mobilanvändande och ville få bort det helt. Andra hade ett mer diskuterande förhållningssätt och såg en framtida pedagogisk potential i mobiltelefonen. De slutsatser som dras i uppsatsen var att det var svårt att upprätthålla förbudet eftersom lärarna inte var helt ense om sin definition av mobiltelefonens roll i skolan. Det framkom att förbudet "vittrade" över tid vilket kan ha berott på att eleverna inte varit med i beslutsprocessen. Detta slutsatser har betydelse för läraryrket, innan man beslutar sig för gemensamma ordningsregler måste man dela samma uppfattning och involvera eleverna i processen.

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Syfte	5
1.2 Frågeställning	5
1.3 Disposition	6
2 Teori och tidigare forskning	7
2.1 Tidigare forskning	8
2.1.1 Sociologisk riktning	9
2.1.2 Teknologisk riktning	10
2.1.3 Attityder	12
3 Metod	16
3.1 Miljö och urval	17
3.3 Analys	19
3.4 Validitet och Reliabilitet	19
4 Resultat	20
4.1 Hur definierar lärarna mobiltelefonen utifrån sin lärarroll?	20
4.2 Hur genomfördes införandet av mobilförbud?	22
4.3 Hur upplever lärarna att mobilförbudet påverkade undervisningen?	24
5 Diskussion och slutsats	26
5.1 Hur definierar lärarna mobiltelefonen utifrån sin lärarroll?	26
5.2 Hur genomfördes införandet av mobilförbud?	27
5.3 Hur upplever lärarna att mobilförbudet påverkade undervisningen?	28
5.4 Relevans för läraryrket	30
5.5 Förslag på vidare forskning	31
6 Referenslista	32
Bilaga 1 - Samtyckesblankett	35
Bilaga 2 - Intervjuguide	36

1 Inledning

Den fjortonde september 2014 var det val i Sverige. Fem dagar tidigare, den nionde september, presenterade dåvarande utbildningsminister Jan Björklund en utredning som sammanställts av Metta Fjelkner som tidigare var ordförande för Lärarnas Riksförbund. Efter presentationen blossade med bara dagar kvar till valet en debatt upp om *mobilmförbud* i skolan.¹ Jan Björklund hade tidigare gjort sig känd inom området.² Redan 2007 hade han i skollagen infört möjligheten för rektor eller lärare att “*omhänderta föremål som används på ett sätt som är störande för utbildningen*”³. Till skillnad från debatten 2007 möttes Jan Björklund 2014 av betydligt mycket mer kritik. Mattias Hallberg, ordförande för Sveriges elevkårer, var kritisk mot Björklunds utspel och kallade mobiltelefonen “*ett självklart hjälpmedel i dagens skola*”. Vänsterpartiets skolpolitiska talesperson Rossana Dinamarca kallade regeringens förslag för “*teknikfientligt*” medan Ibrahim Baylan från socialdemokraterna hellre hade sett mer resurser till skolan.⁴ Från att frågan handlat om mobiltelefoner i undervisningen kom debatten att handla om skolan i stort. Detta var något som i flera artiklar lyftes fram som den enskilda fråga som fick störst betydelse i valet.⁵

I efterhand kan det vara intressant att nämna att ordet mobilmförbud faktiskt aldrig användes i Metta Fjelkners utredning. Vad som framgick var snarare att lagändringen Jan Björklund gjort 2007 var problematiskt eftersom den bara möjliggjorde för konfiskering av *störande* föremål. Vad som efterlystes i utredningen var att lagen skulle ge “*möjligheter för skolan att skapa en ordning som innebär att elever på frivillig väg lämnar ifrån sig föremål*”.⁶ Istället för att föremål skulle omhändertas när de stör skulle de kunna omhändertas innan i *förebyggande syfte*. Detta är något som egentligen inte ges utrymme för i dagens lagtext. Mobiltelefonen befinner sig i ett gränsland och denna dualism kommer att tas upp i den här uppsatsen.

¹ Okänd författare, *Förslag om mobilmförbud sågas*, Svenska dagbladet, 2014-09-09, http://www.svd.se/nyheter/inrikes/forslag-om-mobilfri-skola-sagas_3898234.svd (Hämtad: 2015-01-01).

² Ott, Torbjörn, (2014), A historical materialist analysis of the debate in Sweden print media on mobile phones in school settings, *International Journal of Mobile and Blended Learning*, vol. 6, Nr.2, Göteborgs universitet, s 8.

³ Skollagen kapitel 5 § 22.

⁴ Okänd författare, (2014), Svd.

⁵ Okänd författare, *Skolan viktigaste valfrågan*, SVT nyheter, 2014-09-03, <http://www.svt.se/nyheter/sverige/skolan-viktigaste-valfragan-2> (Hämtad: 2015-01-01).

⁶ Fjelkner, Metta, (2014), *Skolornas arbete med elevernas trygghet och studiero*, Utbildningsdepartementet, Regeringskansliet, s 73.

1.1 Syfte

De senaste åren har mobiltelefonanvändandet blivit en allt mer självklar del i det svenska samhället⁷. Den snabba utvecklingen har fått många förespråkare men även en del kritiker. Tanken om mobilförbud i skolan har debatterats. Många har velat yttra sig, speciellt politiker och opinionsbildare. Dock har förvånansvärt få lärare och elever getts utrymme i debatten.⁸ Syftet med den här uppsatsen är låta gymnasielärare komma till tals och ge sin syn på ett existerande mobilförbud.

1.2 Frågeställning

Huvudfrågeställningen som ska besvaras i vår uppsats är: ***Hur förhåller sig gymnasielärare till mobilförbud?***

För att underlätta besvarandet av denna fråga har vi styckat upp den i tre underfrågor:

1. Hur definierar lärarna mobiltelefonen utifrån sin lärarroll?
2. Hur genomfördes införandet av mobilförbud?
3. Hur upplever lärarna att mobilförbudet påverkade undervisningen?

Den första underfrågan om hur mobiltelefonen definieras är knuten till teoriavsnittet. Eftersom vi kommer att fråga lärare om deras definition blir det naturligt för oss att tolka de resultat vi får utifrån deras roll som lärare. Främst eftersom det kan påverka vilken definition de gör. Redan i den här frågan kan man skönja mobilförbudet eftersom lärares definition av mobiltelefoner även fungerar som motiv för och emot ett förbud.

Den andra underfrågan är av mer praktisk art där vi konkretiserar hela processen där lärarna för fram, beslutar och genomför mobilförbudet. Även sättet hur elever och styrdokument inkluderas i beslutsprocessen ingår i den underfrågan.

⁷ Hansson, Karolina, (2014), *Mobilen i skolan eller skolan i mobilen?* Magisteruppsats, Göteborgs universitet, s 3.

⁸ Ott, (2014) s.13.

Den sista underfrågan är en sorts utvärdering av det halvår som förbudet varit gällande. Lärarna ges möjlighet att uttrycka hur förbudet påverkat undervisningen och om förbudet ändrat karaktär under tiden det existerat.

1.3 Disposition

Uppsatsen börjar med syfte och problemformulering. Därefter teori och tidigare forskning där vi går igenom tidigare forskning och knyter till syftet med vår uppsats. Metoden följer därefter och beskriver hur vi gått tillväga då intervjuat lärare. Då för vi även en diskussion om uppsatsens validitet och reliabilitet. I vår resultatdel presenteras resultatet av våra intervjuer och de struktureras utifrån våra tre underfrågor. I slutet av uppsatsen har vi en diskussion om resultatet som mynnar ut i en slutsats. Även den delen är strukturerad efter våra tre underfrågor. Slutligen diskuterar vi även uppsatsens relevans för läraryrket och ger förslag på vidare forskning.

2 Teori och tidigare forskning

För att förstå tillämpningen av mobilförbud måste först komplexiteten bakom personers mobilanvändning förklaras. Användandet måste också sättas in i ett större sammanhang för att förstå varför det väcker debatt. Inom debatten om informations- och kommunikationsteknik i skolan (IKT) är gränsen mellan mobiltelefoner och datorer en aning otydlig. Datorer i skolan används som redskap för att producera text, söka efter information och kommunicera med andra. Mobiltelefonen kan användas på samma sätt fast med tyngd på området kommunikation. Verktøget kom till för att underlätta kommunikation mellan människor. Det har då även i det avseendet delvis förstärkt och ändrat våra kommunikationsmönster.⁹ Att förklara mobiltelefonen blir följaktligen en strävan att förklara hur människor kommunicerar mellan varandra. Det är då Goffmans teorier kommer in i bilden. Erwin Goffman var amerikansk sociolog och levde mellan 1922 och 1982. För eftervärlden har han antagligen blivit mest känd för att ha lanserat flera teaterord inom sociologin. Till exempel liknat människan som "aktör" på en "scen". Han beskrev även en distinktion om att vi alla verkar på en offentlig scen då vi är väldigt medvetna om hur vi uppfattas av andra samt på en privat scen då vi är "backstage". I den kontexten är vi inte längre lika bekymrade över hur vi uppfattas av andra. Vi har förstås även behov av att framstå som eftersträvansvärda och produktiva även då vi är "backstage".¹⁰

Vad som blir intressant med de här två kontexterna är då de möts. Skolan är en offentlig sfär medan kommunikationen på mobilen i många fall har en privat karaktär. Därtill sker kommunikationen i en digital dimension som inte existerade på Goffmans tid. Ett sorts mellanting som väcker osäkerhet om hur förhållningsregler ska skapas, inte minst eftersom mobiltelefonen har funnits förhållandevis kort tid. Då ny teknik lanseras kan det ta tid innan dess existens accepteras och definieras. Då cykeln togs i bruk för hundra år sedan rådde till exempel en debatt om den skulle ses som en "statuspryl", ett "transportmedel" eller ett "sportverktøy".¹¹ På samma sätt har lärare, elever, forskare, föräldrar etc. idag inte helt kunnat enas om mobiltelefonen är en del av undervisningen, ett störande problem eller något med potential. Artefakten i sig har blivit en hermeneutisk laddad tolkningsfråga. I klassrummet skulle man kunna placera den i ett gränsland, ett "boundary object" för att citera den amerikanska forskaren

⁹ Thulin, Eva, (2004), *Ungdomars virtuella rörlighet*, Diss, Göteborg universitet, s 28.

¹⁰ Goffman, Erving, (1956), *The presentation of self in everyday life*, University of Edinburgh, s 80.

¹¹ Thulin, (2004), s 31.

Susan Star. Ett föremål som har olika innebörd i olika sammanhang och användargrupper, därtill vars användning tar sig olika uttryck.¹²

Den röda tråden som teorin ska överföra till den tidigare forskningen är att det finns ett filosofiskt problem i hur mobiltelefonen ska tolkas i undervisningen. Finns potential, utmaningar eller både och? Det stora sammanhanget som allt sätts in i är den förändringsprocess som skolan ständigt befinner sig i, en process som accelererat med hjälp av datorer och mobiltelefoner. Teoretiskt sätt skulle man rent av kunna beskriva det som ett paradigmskifte. Det begreppet myntades av Thomas Kuhn som ett sätt att filosofiskt beskriva hur den vetenskapliga världen handskas med och ibland tvingas omformulera tidigare sanningar som tagits för givet.¹³ Det tidigare paradigmet kan ses som den traditionella skolan då man inte använde datorer och mobiltelefoner. Den skolan förändras idag vilket tvingar utövare att formulera en ny tanke om vilka mål och regler som i framtiden skall gälla. Innan paradigmskiftet då framtidens skola kan ske måste lärare och elever enas om hur den nya tekniken ska eller inte ska integreras. Tiden det tar att enas kommer präglas av anomalier, avvikelser som rent av enligt Kuhn leder till en kris, en motsättning med skilda uppfattningar.¹⁴

I den uppsatsen kommer vi främst ha med oss Goffman och Stars teoretiska begrepp. I Goffmans fall begreppen privata och offentliga sfärer och i Susan Stars fall begreppet boundary object. Tanken med dessa teorier är att de ska hjälpa oss förklara lärarnas olika definitioner av mobiltelefonen och hur det påverkar deras syn på mobilförbud.

2.1 Tidigare forskning

Eftersom forskningen om mobiltelefoner är väldigt omfattande har vi avgränsat oss till forskningen som berör mobiltelefonen inom skolans värld. Detta avgränsade område har vi valt att dela in den i tre olika riktningar. Först har vi den *sociologiska riktningen* som berör hur framför allt elever använder mobiltelefoner i sin vardag och i skolan. Den *teknologiska*

¹² Star, Susan, Griesemer, James, (1989), Institutional Ecology, Translations and Boundary Objects: Amateurs and Professionals in Berkeley's Museum of Vertebrate Zoology, 1907-39, I *Social studies of science*, vol 19, nr 3, s 393.

¹³ Von Dietze, Erich, (2001), *Paradigm explained- an evaluation of Thomas Kuhn's contribution to thinking about the implications of science*, Westport, Praeger, s 33.

¹⁴ Von Dietze, (2001), s 39.

riktningen tar upp de visioner som flera forskare har på mobiltelefonernas användning i skolan. Där förklaras även det kontroversiella begreppet *digital immigrants* och *digital natives*. Den delen tar även upp exempel då lärare och forskare försökt integrera mobiltelefonen i undervisningen. Den sista delen om *attityder* tar upp övriga mer svårdefinierbara riktningar på forskningen. Sista delen är även tänkt som en inkörsport till uppsatsens frågeställning: frågan om hur lärare tänker om mobilförbud och dess implementering. Självfallet ska tilläggas att alla forskningsriktning går in mycket i varandra. Inte minst kan man många gånger skönja de två svårigheten som lyftes fram i teorin: svårigheten att klassificera mobiltelefonen samt svårigheten att definiera hur framtidens skola bäst ska utformas.

2.1.1 Sociologisk riktning

Den forskare som får inleda är den amerikanska forskaren Richard Ling. I början av tvåtusen-talet var han med och forskade på norska ungdomars mobilvanor. Han intresserar sig för hur kommunikationen förändrats i och med att personer inte längre behöver vara fysiskt närvarande tack vare sina mobiler. Inte minst lyfts tonåringar fram som en grupp som varit snabba med att ta till sig den nya tekniken, därtill har deras användande i högre grad fungerat som ett identitetsskapande redskap. Detta identitetsskapande användande handlar då ofta om det sociala samspelet med kamratkretsen. Ling menar att ungdomar använder meddelanden och annan mobil kommunikation för att vårda sina relationer inom en arena fri från vuxeninblandning. Meddelanden som skickas och tas emot fungerar som en bekräftelse på att man tillhör gruppen, ett sätt att upprätthålla och utveckla vänskapsrelationen.¹⁵ Därför handlar en stor del av ungdomarnas sociala liv om att vara mer eller mindre konstant tillgänglig för interaktion. Denna interaktion upprätthålls genom att skicka bilder, berättelser eller annat som fungerar som grund för vidare diskussion. Ling kopplar även samman mobiltelefonen som en symbol för tonåringarnas frigörelseprocess ifrån sina föräldrar. Den fyller därmed en viktig funktion som identitetsskapare. Det paradoxala är att mobiltelefonen samtidigt också blir till en sorts "förlängd navelsträng." Ett sätt för föräldrarna att ha koll på sitt barns aktiviteter och vart hen befinner sig.¹⁶

¹⁵ Ling, Richard, Yttri, Birgitte, (2002), Hyper-coordination via mobile phones in Norway, i Katz, J & Aakhus, M (red.) *Perpetual contact: mobile communication, private talk, public performance*. Cambridge university press, Cambridge, s 12.

¹⁶ Ling, (2002), s 17.

En annan forskare som var tidig med att studera ungdomars mobilvanor var den svenska forskaren Eva Thulin. Även hon poängterar precis som Ling att teknik och teknikanvändning i många fall är paradoxal och inkonsekvent. Därtill att det skälet gör det viktigt att undersöka folks faktiska användande, inte bara göra antaganden om hur användandet sker.¹⁷ Ett exempel på den paradoxala utvecklingen är enligt Thulin samspelet mellan dator- och mobilanvändning. Datorn har krympt det geografiska avståndet mellan människor. Tiden som man vunnit på mindre transportsträckor används åt att vara stationära hemma, en ”privatisering”. Hemma sitter folk sedan vid sina datorer och ägnar tiden åt mer medier och kommunikation. Det paradoxala är att mobiltelefonen har motsats effekt. Istället för att öka kommunikation och hemmasittande möjliggör den för folk att röra oss utanför hemmet och samtidigt kommunicera med andra.¹⁸ Något annat som Thulin tydligt tycker sig se i sin undersökning (där hon intervjuat och låtit gymnasieungdomar skriva mediedagböcker) är att det finns stora skillnader mellan ungdomarna. Dels mellan könen men också i att det finns olika sorters mobiltelefonanvändare: nyttoanvändare, nöjesanvändare och blandanvändare.¹⁹

2.1.2 Teknologisk riktning

En kontroversiell begreppsformulering som många forskare om mobiltelefoner förhåller sig till är begreppen *digital natives* och *digital immigrants*. De myntades av den amerikanska debattören Marc Prensky 2001. Begreppen berör tanken om att det skulle finnas ett generationsgap mellan lärare och elever i hur man ser på och använder den nya tekniken, dels mobiltelefoner men kanske allra mest datorer. Eleverna har fötts in i sitt moderna teknikanvändande, de är natives, digitala infödingar. Lärarna och vuxenvärlden däremot är immigrants och har i vuxen ålder tvingats med blandat resultat att ta till sig den nya tekniken. Vad som då sker är en maktförskjutning där eleverna blir bättre på området och lärarna mister delar av sin status. Prensky uttrycker själv tio år senare att han inte var beredd på det stora genomslag som hans begrepp och tankar fick.²⁰ Vad som kanske speciellt blev kontroversiellt var huruvida skolan var

¹⁷ Thulin, (2004), s 5.

¹⁸ Thulin, (2004), s 23.

¹⁹ Thulin, (2004), s 150.

²⁰ Prensky, Marc, ed. Thomas, Michael, (2011), *Deconstructing digital natives*, Routledge, New York, s 15.

“fel-designad för den generation ungdomar som den är ämnad att undervisa och att det är den huvudsakliga förklaringen till varför den misslyckas med sitt uppdrag”.²¹ Begreppen berör följaktligen flera saker på samma gång: generationsgap, maktförskjutning och krav på en mer tekniskt orienterad skola i kombination med ett underkännande av den traditionella skolan.

Många har kritiserat Prensky för att hans begrepp förstorat upp generationsgapet vad gäller tekniskt kunnande. En forskare som inte ser samma generationsproblematik är Niclas Ekberg som helt nyligen gjort en avhandling om hur lärare ser på sociala medier i undervisningen. Ekberg vill gärna se en mer teknisk orienterad skola vilket han ser som oundviklig och förvånansvärt problemfri. Ekbergs positiva determinism är om möjligt en konsekvens av att alla de åtta lärare han intervjuat i sin avhandling har ”mycket stor vana av att arbeta med medier och att använda informations- och kommunikationsteknik i undervisningen”.²²

Trots att Ekbergs text överlag mest beskriver den nya teknikens fördelar förekommer vissa orosmoment, rent av argument som skulle kunna användas av lärare som motsätter sig utvecklingen. En del av studiens deltagare uttryckte ”osäkerhet när det gäller deras föreställningar av vad de sociala webbverktygen kan tillföra undervisningen och elevers måiluppnående”.²³ Att eleverna ska lära sig använda “modern teknik” står med som ett mål i läroplanen²⁴ men lärarna i Ekbergs intervjuer verkar se en risk att det målet kan komma i konflikt med andra mål. Inte minst eftersom alla intervjudeltagare var ”eniga om att ett undervisnings- och arbets sätt som inbegriper sociala medier tar mer tid i anspråk än traditionell undervisning”.²⁵

Även om Ekberg är kritisk till de kontroversiella begreppen *digital natives* och *digital immigrants* tar han delvis upp frågan om det skett en potentiell maktförskjutning mellan lärare och elever. Om det skett ser Ekberg det som något bra, något som ”kan och bör välkomnas men som också bör förstås innebära utmaningar för den undervisande läraren”.²⁶ Något annat

²¹ Hansson, (2014), s 8.

²² Ekberg, Niclas, (2012), *Lärares möten med sociala medier*, Universitetsstryckeriet, Luleå, s 109.

²³ Ekberg, (2012), s 149.

²⁴ Lgy 11, s 10.

²⁵ Ekberg, (2012), s 159.

²⁶ Ekberg, (2012), s 182.

intressant som Ekberg tar upp som positivt är ”det vidgade klassrummet”. Det begreppet kan kopplas samman med Goffmans indelning i att personer rör sig mellan en privat och en offentlig sfär, elevens fritid kontra den offentliga lektionstiden. Skillnaden hos Ekberg är att han med hjälp av mobiltelefonen vill att skolan och det vidgade klassrummet ska nå ut och möjliggöra för elever att lära sig mer saker på sin fritid.²⁷ Hur det rent praktiskt ska gå till är ibland lite svårt att beskriva, därtill huruvida det går att handskas med bortfall av elever som på sin fritid inte tar till sig sina skoluppgifter. Däremot konstateras att ”*de elever som tar mest plats i det analoga klassrummet, dominerar även på denna digitala arena*”.²⁸

Den Göteborgsbaserade forskaren Johan Lundin har tillsammans med sina kollegor lyft fram exempel på hur mobiltelefonen ska integreras i undervisningen. De har för sina högskoleelever skapat gemensamma wikis för att underlätta för eleverna. Precis som Ekberg konstateras det som positivt att mobiltelefonen i undervisningen suddar ut gränserna mellan klassrummet och studenternas vardagsliv.²⁹ Även möjligheter då mobiltelefonen såsom “boundary object” kommer in i den traditionella undervisningen diskuteras.³⁰

2.1.3 Attityder

Den svenska pedagogikforskaren Donald Broady har fått stor spridning på sitt begrepp “*den dolda läroplanen*”. I den försöker han kategorisera in skolans oskrivna regler och hur de fungerar. Inte minst relationen mellan elev och lärare och deras förhållningssätt till förbud och regler. Något Broady bland annat tar upp är behovet vissa lärare har av “kampfrågor.” Det gäller till exempel förbud av tuggummi, jackor, och mössor på lektionen. “*Symboliska bataljer... för att konfirmera maktförhållanden.*”³¹ Tonvikt läggs på att förbuden ska vara symboliska och aldrig nå ett slutgiltigt mål, då blir värdet av förbudet förbrukade eftersom läraren inte längre behöver upprätthålla det. En fråga man kan ställa sig då är om mobiltelefonen tagit över kepsens roll som den nya kampfrågan.

²⁷ Ekberg, (2012), s 180.

²⁸ Ekberg, (2012), s 193.

²⁹ Lundin, Johan, mfl, (2010), *Integrating students mobile technology in higher education*, Int. J, Mobile learning and organisation, Vol 4, nr 1, s 11.

³⁰ Lundin, mfl, (2010), s 11.

³¹ Broady, Donald, (2007, första upplagan 1981), *Den dolda läroplanen*, Kritisk utbildningstidskrift KRUT nr 127, s 44.

Något intressant Broady visar intresse över är hur kampfrågorna överförs ifrån äldre lärare till yngre. Till exempel då en nyexaminerad yngre lärare i början ser sig som idealistisk och demokratisk för att sedan under sitt första undervisningsår nerblås av för höga ambitioner som inte förverkligas. En mindre kris uppstår och som resultat börjar läraren istället imitera ramarna ifrån äldre auktoritära lärarkolleger. Det kan till och med ta sig uttryck i en "överanpassning" som sedan lugnar ner sig.³² En fråga man då kan ställa sig är ifall yngre lärare av dessa skäl är mer villiga att införa mobilförbud eller om det är precis tvärtom. Katz som har forskat om mobiltelefoner i undervisningen tycker sig snarare se en större acceptans för mobiltelefoner ibland yngre lärare än bland äldre.³³

Ännu en intressant anmärkning som uppkommer i Broadys dolda läroplan är den starka betoningen som läggs i skolan på att elever ska lära sig vänta och ha tråkigt. Företeelsen beskrivs rent av som något av det mest fundamentala som lärs ut.³⁴ I en uppsats av Ulvbielke och Andersson betonas att elevers mobilanvändande under lektionstid i väldigt liten utsträckning förekom då lärare hade genomgångar eller föreläste. Istället används mobiltelefoner just under moment då eleverna väntade på att läraren skulle komma och hjälpa eleven. Detta är stunder då eleven är i "väntetid" men tar initiativ att utnyttja tiden till annat.³⁵ Läraren blir upprörd eftersom eleven brutit emot det heligaste av alla bud, väntandet.

För att förenkla hur lärare ser på mobilanvändning under lektion skulle man kunna dela upp det i olika förhållningssätt. En som i en artikel gjort just det är Doug Johnson från Minnesota State University. Han har delat upp sättet lärare kan hantera mobiltelefoner i fem olika områden: Totalförbud; begränsning; låt den vara; integrera den i den traditionella undervisningen och därefter en kategori där man integrerar mobiltelefonen i undervisningen på ett helt nytt sätt.³⁶ En nackdel med den här typen av uppdelning är att urskilja var gränserna mellan alternativen går. Som lärare kan man rent praktiskt ha ett förbud halva lektionen för att därefter integrera

³² Broady, (2007), s 40.

³³ Katz, E, James, (2005) Mobile Phones in Educational Settings. I A Sense of Place, Kristóf Nyíri (red), s 305-319. Wien: Passagen Verlag, s 102.

³⁴ Broady, (2007), s 15.

³⁵ Ulvbielke, Martin, Andersson, Cecilia, (2012), *Mobilten- en nyckel till undervisningen?* Kandidatuppsats, Högskolan i Halmstad, s 33.

³⁶ Johnson, Doug, (2010), *Taming the chaos*, Learning & leading with technology, vol 38 nr 3, Iste, s 2.

mobiltelefonen under andra halvan fast på ett begränsat sätt. Än en gång hamnar man i den oklara tolkningen om var gränsen ska dras och var längs gränsen mobiltelefonen befinner sig.

Även om mobiltelefonens roll i undervisning inte blivit klarlagt har datorerna allt tydligare blivit en del av skolan. En som undersökt detta i Sverige är Martin Tallvid som utvärderat ”Falkenbergprojektet”. I det uppmärksammade projektet tilldelades alla elever på grundskolorna i Falkenbergs kommun egna bärbara datorer av kommunen 2007-2010.³⁷ Att beskriva användningen av datorer i skolan är att göra en ny uppsats, dels eftersom det fältet är väldigt stort och eftersom mobiltelefoner och datorer har olika användningsområden och förhållningssätt. Den intressanta kopplingen som kan göras mellan Tallvids en-till-en-utvärdering är snarare dess tankar om skolutveckling. För att lyckas med ett projekt nämns i utvärderingen att skolledningen bör stötta ett projekt för att det ska lyckas. Skolutvecklingsprojekt behöver också tydligt uppsatta mål som dessutom utvärderas.³⁸

Den sista person vi tar upp i den tidigare forskningen är den amerikanska forskaren Scott Campbell. Han har gjort en undersökning om universitetslärares och studenters attityder till i vilken utsträckning ny teknik kan vara ett störande moment i undervisningen. Vad studien visar är att både lärare och studenter upplever mobilanvändandet som ett problem och skulle stödja allmänna bestämmelser om att begränsa användandet av mobiltelefoner under lektionstid. Framför allt upplevs mobiltelefoner som ringer under lektionstid som ett problem.³⁹ Något som Campbells studie visar är att åldern hos eleverna spelar en roll vad gäller deras attityder till att begränsa användandet av mobiltelefoner under lektionstid. Yngre elever tenderar att vara mindre benägna att stödja sådana begränsningar.⁴⁰

Något som är värt att poängtera är att Campbells undersökning tar upp ett hypotetiskt förbud. En tydlig lucka finns i forskningen där ingen granskat ett existerande förbud. Det är där den här uppsatsen kommer in i bilden.

³⁷ Tallvid, Martin, (2010), *En-till-en Falkenbergs väg till framtiden? Utvärdering av projektet en-till-en i två grundskolor i Falkenbergs kommun*, Delrapport 3, Falkenberg, Barn- och utbildningsförvaltningen, s 6.

³⁸ Tallvid, (2010), s 23.

³⁹ Campbell, Scott, (2006), *Perceptions of mobile phones in collage classrooms: ringing, cheating, and classroom policies*, *Communications education*, 55:3, 280-294, s 280.

⁴⁰ Campbell, (2006), s 290.

3 Metod

Eftersom vår uppsats handlar om att undersöka lärares tankar kring mobilförbud och mobilanvändning i skolan var det naturligt att använda en metod där lärarna på djupet fick komma till tals. Enligt Trost ska man motivera sitt val av metod med hjälp av undersökningens teoretiska perspektiv och dess frågeställning.⁴¹ Med tanke på att vår uppsats undersöker något subjektivt och omätbart är det kvalitativa undersökningsmetoder vi kommer att använda oss av. I en kvalitativ undersökning ställer man frågor som ger komplexa och innehållsrika svar.⁴² De kan med fördel användas i undersökningar där man inte har en förutbestämt mål utan tillåter de man undersöker styra processen och innehållet. Detta till skillnad ifrån en kvantitativ undersökning vars frågeställning besvaras av mätbart resultat och riktar sig till ett större urval.⁴³

Initialt var tanken att vi skulle använda oss av fokusgrupper som kvalitativ forskningsmetod. Den planen raserades eftersom det visade sig bli praktiskt ogenomförbart att samordna flera lärare att ha ett fokusgruppssamtal vid samma tidpunkt. En nackdel med fokusgrupper som vi därtill såg var att vi skulle kunna gå miste om många detaljer. Därtill att intervjupersoner formar varandra eller polariseras.⁴⁴

Istället för fokusgruppintervjuer valde vi att göra enskilda kvalitativa intervjuer med lärarna på skola vi båda gjort praktik på. Ännu ett skäl till varför vi gjorde enskilda intervjuer var att skolans olika arbetslag inte hade varit så uppdelade som vi först trodde. Under praktiken hade vi fått uppfattningen om att ett arbetslag hade ett uttalat mobilförbud och de andra inte. I det läget hade det varit väldigt intressant att granska de olika arbetslagens synsätt med hjälp av fokusgrupper. Innan vi påbörjade intervjuerna såg vi att den tydliga skiljelinje vi först hade sett mellan arbetslagen visade sig vara tämligen ogrundad. Alla arbetslag på enheten hade en gemensam hållning om ett mobilförbud. Det ska också tilläggas att lärarna kallade förbudet för en ”policy” men att förhållningssättet inte kommit från skolans ledning utan varit en muntlig överenskommelse bland lärarna.

⁴¹ Trost, Jan, (2005), *Kvalitativa Intervjuer*, Studentlitteratur, Lund, s 15.

⁴² Trost, (2005), s 7.

⁴³ Esaiasson, Peter m.fl. (2012) *Metodpraktikan* Nordstedt juridik, Vällingby, s 197.

⁴⁴ Halkier, Bente, (2010), *Fokusgrupper*, Liber, Malmö, s 12.

3.1 Miljö och urval

Gymnasieskolan vars lärare vi intervjuade ligger i Västsverige och har över 1500 elever.

Eftersom båda författarna till uppsatsen verkat på skolans samhällsenhet blev det naturligt för oss att intervju läraryrarna där. Bidragande var förstås även att det sedan ett halvår fanns ett mobilförbud på samhällsenheten vilket vi inte hört talas om på någon annan skola. Enheten är uppdelad i fyra program med varsitt arbetslag varifrån vi kom att intervju lärare ifrån alla fyra.

Vårt mål från början var att få en jämn spridning av olika sorters lärare med olika tankar, åsikter och förhållningssätt. Sättet vi valde ut lärare på var genom strategiska urval.⁴⁵ Vi började med att intervjuade de lärare som vi haft som handledare och praktiksamordnare. Genom att utgå ifrån de personerna som "gatekeepers" lyckades vi sedan nå fler av deras kollegor.⁴⁶ Alla lärare var villiga att ställa upp på intervjuer men det var lite svårare att boka tid. För att få en spridningsvariation i åsikter och tankar gäller det även att ha en jämn ålders-, kön- och ämnesfördelning. Av de åtta lärarna vi intervjuade hade fyra jobbat många år som lärare (mellan 25-35 år), två stycken var ganska nyutexaminerade, en lärare hade jobbat 6 till 15 år och en lärare 16 till 25 år. Tre var kvinnor och fem var män.

Tabell 1. Spridning bland de gymnasielärare som intervjuades⁴⁷

	Ämnen	Kön	Erfarenhet i yrket	Personlig mobilanvändning
Lärare A	Samhällskunskap, Geografi	Man	0-5 år	Höganvändare
Lärare B	Matematik, Naturkunskap	Kvinna	0-5 år	Höganvändare
Lärare C	Matematik, Samhällskunskap	Man	26-35 år	Medelanvändare
Lärare D	Svenska, Engelska	Kvinna	26-35 år	Medelanvändare
Lärare E	Samhällskunskap, Resurslärare	Man	6-15 år	Höganvändare
Lärare F	Samhällskunskap, Historia, Juridik	Man	26-35 år	Låganvändare
Lärare G	Samhällskunskap, Matematik	Kvinna	26-35 år	Medelanvändare
Lärare H	Media	Man	16-25 år	Höganvändare

⁴⁵ Trost, Jan, (2010), *Kvalitativa Intervjuer*, Studentlitteratur, Lund, s 138.

⁴⁶ Trost, (2010), s 140.

⁴⁷ Sammanställt av författarna december 2014.

Det vanligaste ämnet som intervjupersonerna undervisade i var samhällskunskap. Ett ämne som fem av de åtta intervjuade undervisade i. Tre lärare undervisade i matematik, en i media, en i språkämnerna, en i naturkunskap, en i historia, en i geografi och en delvis som resurslärare. För att få mer spridning hade det antagligen varit eftersträvaransvärt med lite fler lärare som varit aktiva 6-25 år samt lite färre samhällslärare. Våra upplevelser av intervjuerna blev dock att just de faktorerna inte spelade in särskilt mycket i lärarnas resonemang. Vi frågade även lärarna om de själv såg sig som hög-, medel- eller låganvändare vad gäller mobiltelefonanvändning. Fyra såg sig som höganvändare, tre som medelanvändare och en som låganvändare.

3.2 Genomförande

I intervjuerna ville vi ha svar på våra tre underfrågor och utgick därför ifrån dem då vi konstruerade vår intervjuguide. I stort berörde intervjuerna hur lärarna såg på mobilförbud, deras syn på elevernas mobilanvändande i positiva och negativa termer. Intervjuerna var semistrukturerade eftersom vi i vår intervjuguide formulerat lite öppna frågor och tankar som ingång till samtal. De frågorna var även något att förhålla sig till om diskussionen tystnade eller behövde byta fokus. I övrigt gick vi in för att det i största möjliga mån skulle vara intervjupersonen styrde ordningsföljden och valet av samtalsområde. Allt medan vi som intervjuare strävade efter att ha en så tillbakadragen och sansad roll som möjligt.⁴⁸

Alla intervjuerna pågick mellan en halvtimme och fyrtiofem minuter. Vi var väldigt noga med att intervjuerna skulle ske på ett lugnt ställe utan risk för distraktion. Så gott som alltid i ett enskilt grupprum eller ett tomt klassrum. För att vi skulle kunna gå tillbaka till intervjuerna och analysera enskilda citat spelade vi in intervjuerna med ett inspelningsverktyg på våra mobiltelefoner. Alla vi intervjuade fick skriva på samtyckesblanketter om att de inom intervjuens ramar skulle få vara anonyma och när som helst skulle kunna få avbryta sin medverkan. Vidare att vår undersökning skulle finnas publicerad på nätet och att bara vi skulle ha tillgång till materialet. Allt enligt gängse etiska överväganden.⁴⁹ Alla respondenter uttryckte efteråt att de varit nöjda med intervjuerna och fått säga sitt om ett ämne som de upplevde var mycket i fokus på skolan.

⁴⁸ Trost, (2010), s 96.

⁴⁹ Trost, (2010), s 126.

3.3 Analys

Efter att vi samlat in materialet utarbetade vi en tabell där vi kategoriserade in de olika lärarnas huvudlinjer i våra tre olika frågeställningar. Allt för att kunna få ett grepp om helheten och underlätta besvarandet av varje enskild fråga. Efter att ha fått huvuddragen klara analyserade vi det inspelade materialet och skrev ner mängder av viktiga citat i en ny tabell. Det blev naturligt att vi under detta arbete återigen kategoriserade in lärarnas tankar inom de olika frågeställningarna. Det blir ett sätt för oss att tematisera och begripliggöra materialet.⁵⁰ Vi ägnade mycket tid åt att försöka hitta mönster, linjer och tankar som gick igen eller skiljde sig åt hos de lärare vi intervjuat.

3.4 Validitet och Reliabilitet

Ord som man alltid måste förhålla sig till inom vetenskapliga studier är till vilken grad ens resultat förhåller sig till god validitet och reliabilitet. Med validitet menas att det går att se en korrelation mellan de man vill undersöka och resultatet. Att det man kommer fram till verkligen svar på ens frågeställning och inte är en konsekvens av något annat. Eftersom vi konstruerade våra frågeställningar först efter att ha läst in oss på forskningen kräver de en viss grad av förförståelse för att kunna besvaras. Därför hade vi inte kunnat ställa frågorna rakt ut till respondenterna vilket validitetsmässigt hade varit optimalt. Istället tolkat vi vårt material utifrån frågeställningarna, det blir då förstås en risk att validiteten äventyras. Det ska dock poängteras att så är fallet i många intervjuer. Det är därför viktigt att lyfta fram olikheter om det finns i materialet vilket vi var noga med.⁵¹ Självfallet är det också mycket viktigt att säkerställa objektiviteten och att det inte funnits någon intention att styra resultatet mot en viss riktning. Eftersom hela vårt arbete grundar sig i en hermeneutisk tolkning måste man hela tiden beskriva varför man tolkar på ett visst sätt och ge läsaren insyn i tankeprocessen.⁵² På vilket sätt uppsatsen har reliabilitet beror mer på materialets tillförlitlighet. Att man under arbetets gång varit noggranna och ordagrant återgivit det som framkommit. Ett exempel på när vi förhöll oss med reliabilitet var när vi ordagrant presenterade citat utifrån vårt inspelade material.⁵³

⁵⁰ Kvale, Stienar, Brinkman, Svend, (2014), Den kvalitativa forskningsintervjun, Studentlitteratur, Lund, s 148.

⁵¹ Kvale m.fl., (2014), s 295.

⁵² Kvale m.fl., (2014), s 253.

⁵³ Kvale m.fl., (2014), s 295.

4 Resultat

Resultatdelen kommer vara indelad i tre teman, en efter varje frågeställning. Anledningen till varför vi gjorde indelningen på detta sätt var eftersom vi redan kategoriserat både intervjuerna och vår analys av materialet enligt dessa teman. Ibland har vi med citat eller begrepp som respondenterna yppat för att ge inblick i materialet och för att stödja våra påståenden. Löpande citat kommer i texten medan längre presenteras i block med indrag i texten.

4.1 Hur definierar lärarna mobiltelefonen utifrån sin lärarroll?

Det första temat behandlar hur mobiltelefonen och lärarens roll definieras i undervisningen.

Överlag hade lärarna vi intervjuade skilda sätt att definiera mobiltelefonen även om många hade likartade tankar. Vi bad dem definiera positiva och negativa egenskaper hos mobiltelefonen i undervisningen.

Som de positiva egenskaperna framhöll sex av åtta lärare att mobiltelefonen kunde användas som ett arbetsredskap. Detta kunde uppdelas i två olika sätt. Dels kunde mobiltelefonen upprätta kommunikation mellan lärare och elever till exempel genom sms eller samtal om man är sen till lektionen, eller om man som lärare vill ge allmän information till eleverna. Det kunde dessutom användas som ett arbetsredskap då eleverna tog till vara mobiltelefonens verktygsfunktioner: inspelningsmöjligheter, musik, kalender, se på klockan och inte minst miniräknare.

Matematiklektionerna togs upp som tillfällen där mobiltelefonen användes mer än i andra ämnen. Dels miniräknarfunktionen men inte minst musikanvändandet användes flitigt. Speciellt i tvåans matematik som många hade svårt för, där ljudnivån steg när många ville ha hjälp eller frågade varandra. Då behövde eleverna musik för att avskärma sig och få en "bubbla" runt sig. "Dock är jag skeptisk själv till det, men jag har en acceptans för det" som en lärare formulerade sig.

Hälften av lärarna beskrev en framtida potential i mobiltelefonen. Inte minst eftersom den är så tillgänglig och alla elever hela tiden har med sig den. Två lärare spekulerade om dator och mobiltelefonen kommer att smälta samman och att det därför är dumt att förbjuda ett redskap som kommer kunna bli självklart i framtiden. Ett vanligt argument emot mobiltelefonen var annars att allt den kunde göra kunde elevernas skoldatorer också göra.

Överlag var det oftast lättare för lärarna att ta upp negativa aspekter av mobiltelefonen. Till en början var det fyra av lärarna som beskrev den som en leksak, då lyftes inte minst spel och kommunikation mellan elever upp. Den beskrevs även som en distraktionsskapare, ett redskap som störde elevernas koncentration, dels för användaren men också för personer runt omkring. Det var något som stod i vägen för undervisningen och lärarens kommunikation med elever. En lärare var speciellt fascinerad över hur snabba eleverna var på att hitta pauser i undervisningen då de passade på att använda sina mobiltelefoner.

Småpauser som sker kan vara, jag går ifrån katedern för att släcka ljuset jag går sju åtta meter, under den tiden wroom, jag hör liksom hur nivån av aktiviteter ökar i klassrummet och kommer tillbaka, alltså de är blixtsnabba på att hitta de här pauserna som ändå blir liksom.

Distraktionsproblematiken som mobiltelefonen skapade var något som alla lärare tog upp och i någon form ville motverka. Skillnaden var hur man ville motverka det och om förbud var det bästa sättet. Den grupp lärare som var mest positiva till ett begränsande av mobiltelefonen var oftast de som hade ett tydligt lärarperspektiv. De hade ofta mer fokus på hur mobilanvändandet påverkade lärarens undervisning snarare än elevens inläring. Dessa lärare kände sig i vissa fall provocerade och såg det som att eleverna inte visade respekt. Det fanns hos flera lärare olika syn på hur långt lärarens uppdrag gick i att fostra eleverna. Hälften såg det som självklart i lärarrollen att vara en ”kontrollör” medan andra inte ville gå så långt. En lärare som inte inkluderade kontrollanskapet i sin lärarroll formulerade det som att “Mitt jobb är att försöka undervisa, inte att uppfostra barn”.

Alla lärarna vi intervjuade hade velat minska det som de såg som elevernas felaktiga användande av mobiltelefoner under lektionstid. Sex stycken lärare stödde förbudet och två var kritiska. En av lärarna som var kritiska mot förbudet liknade det vid moralpanik. De två lärarna som var kritiska lyfte istället fram att det i lärarrollen ingick att ha ett diskuterande förhållningssätt till eleverna. “Det är mer lärorikt för eleverna att veta hur man ska hantera det, vad som är okej och inte istället för att ha ett allmänt förbud.” De definierade mobiltelefonen på ett mer pragmatiskt sätt och lade fokus på mobiltelefonen både som arbetsverktyg med pedagogisk potential och som distraktionsskapare.

Förutom lärarperspektivet motiverade även en del lärare ett minskat mobilanvändande med att det vore bra ur ett elevperspektiv. Mobilanvändandet liknades vid ett beroende som gav abstinensbesvär, "telefonalkoholister".

Har vi trettio elever i en klass är det tre fyra stycken i varje klass som har grava mobilproblem sådär, motvilligt lägger undan, som kan ljuga för läraren, ljuga för andra att man stängt av den, det är väl ett tecken på ett missbruk, man ljuger om sitt missbruk, försöker skydda sitt missbruk.

De eleverna som sågs som beroende definierades även som lätt distraherade, de saknade "kompassriktning" och var därför mer mottagliga för störningsmoment. Det poängterades att den gruppen i och för sig alltid funnits och nog även med ett förbud i fortsättningen kommer ha det svårt att hitta motivationen i skolan. De lärare som berörde elevperspektiv motiverade därför mobilförbudet i första hand utifrån den lätt distraherade gruppens behov. Det poängterades samtidigt att de allra flesta elever klarade av att hålla sitt mobilanvändande på en sund nivå.

Sammanfattningsvis lyfte lärarna speciellt fram de praktiska funktionerna hos mobiltelefonen; miniräknare, kalender klocka etc. Det fanns tankar om att mobiltelefonen i framtiden skulle kunna användas mer pedagogiskt men inte i nuläget. Istället lades främst fokus på mobiltelefonen som distraktionsskapare. För att komma åt distraktionsproblemet stödde sex av åtta förbudet medan två hellre hade velat se ett annat förhållningssätt.

4.2 Hur genomfördes införandet av mobilförbud?

Under intervjuerna blev det ganska naturligt för lärarna att beskriva hur förbudet uppkommit och hur diskussionen hade förts. Många av lärarna upplevde att elevernas mobilanvändande de senaste åren eskalerat och nått en kulmen. "Förra året var en peak på mobilanvändandet, jag blev så trött på det, höll på att strypa några, det var så tröttsamt, alltid satt de med mobil, så fort man vände ryggen till." Det fanns en samstämmighet på enheten om att något måste göras och att det var då förbudet kom på tals.

Vi hade en APT i hela huset, där vi bestämde att vi måste göra något åt mobilanvändandet för att det är så utbredd, att de sitter med dem under genomgångar, och det är inte respektfullt då, mot den som talar, så då bestämde vi att ja, man kanske inte får beslagta men vi får väl ändå göra på nått

sätt, tillsammans med eleverna komma överens om att är det här ok att vi samlar in dem och vi prövar detta.

Det här citatet var även intressant eftersom läraren reflekterar om ifall de överhuvudtaget fick beslagta mobiltelefonerna. Vikten av att komma överens med eleverna i beslutsprocessen betonas också vilket inte var fallet hos någon annan lärare. Därtill används i citatet ordet ”prövar” som skulle kunna tyda på att förbudet bara var tänkt att finnas en viss tid. En annan lärare lyfte fram att det var “det första liksom kollektiva policyn som vi försökt att jobba, förut har det varit enskilda lärares egna.” Intressant var även att rektorer och skolledningen inte varit delaktiga i beslutet utan att det initierat och implementerats av lärarna. Enigheten bland lärarna om beslutet var något många lyfte fram.

Tyckte alla var väldigt eniga, det var faktiskt så, alla var så jävla trötta på det, liksom, att hålla på att tjata om det igen, så fort man vänder ryggen till var den uppe igen, nej, hade ingen större... hade mer diskussioner om praktiskt hur man skulle göra.

De praktiska detaljerna kring mobilförbudet var något som stod i fokus hos många av de lärarna vi intervjuade. Först verkar en del ha varit inne på att eleverna skulle ha sina mobiltelefoner i sina skåp men det sågs som ogenomförbart, inte minst på grund av stöldrisken. Till slut mynnade det ut i att eleverna skulle ha dem i en låda framme vid katedern eller i ett tygfack.

Elevernas reaktion på förbudet blev initialt kraftigt ifrågasättande. “Får man göra så? Kränkning! Men efter att vi resonerade om det köpte de det sen.” Trots att den del lärare uttryckt att förbudet skulle komma till ”tillsammans med eleverna” var det ingen som gav något direkt exempel på att det varit fallet. Inkluderande av eleverna i förbudet skedde först efter att det formella beslutet redan var fattat. Även om många av eleverna var motsträviga verkar deras föräldrar överlag ha stått bakom lärarnas beslut, något lärarna var noga med att poängtera. “Och föräldrarna bara skrek halleluja, ta bort dem! Alla höll med, se till att de inte har dem, det var verkligen stöd därifrån.” Inom ramarna för intervjuerna frågade vi en del lärare om de hade undersökt styrdokumentet innan förbudet trädde i kraft. Vi frågade även huruvida de reflekterat över om ett mobilförbud är förenligt eller oförenligt med den nuvarande skollagen. Det framkom att lärarna varken enskilt eller gemensamt hade diskuterat de aspekterna inför beslutet.

Sammanfattningsvis beskrev lärarna att förbudet kom till som följd av att elevernas mobilanvändande nått en kulmen och behövde minska. Då beslutet kom till rådde en samstämmighet bland lärarna, det fanns en ambition att ha med eleverna i beslutet men det skedde inte. Skolledningen var heller inte involverade och lärarna hade inte undersökt ifall det stämde överens med styrdokument. Det som lärarna ägnade tid åt var de praktiska detaljerna.

4.3 Hur upplever lärarna att mobilförbudet påverkade undervisningen?

Då vi frågade lärarna hur de utvärderade förbudet tyckte medparten att det hade fungerat bra och minskat mobilanvändandet på lektionstid. Betoning lades på ordet minskat eftersom mobilanvändandet inte helt försvunnit. Genomgående beskrevs det som att lärarna hade olika förhållningssätt i olika årskurser. "Ettorna var lättare att kuva" som en lärare formulerade sig. Många lärare var mer noga med att vara "hårda" i årskurs ett. Dels för att skapa en långsiktig vana men också eftersom tvåor och treor sedan tidigare varit vana vid ett annat förhållningssätt. Även eftersom tvåor och treor i större utsträckning sågs som mer ansvarstagande. Om de misskötte sitt mobilanvändande fick de stå för det själva. De äldre eleverna insåg även i större utsträckning att läraren tillslut inte hade någonting att sätta emot ifall en elev flera gånger bröt emot förbudet. Detta var anledningarna till varför lärarna hade ett mer tillåtande förhållningssätt till de äldre årskurserna.

Något vi diskuterade väldigt mycket och som framkom i alla intervjuer var att förbudet hade börjat "vittra" under de månader det verkat. Det var lärarna själva som använde ordet "vittra" och dess innebörd var att förbudet inte längre var lika strikt. Återigen kunde eleverna under delar av lektionerna hos vissa lärare använda sina mobiltelefoner. Alla lärare vi intervjuade upplevde en vittring men det sågs framförallt som ett problem för de lärare som varit drivande i införandet av förbudet. "Vissa lärare skiter ju fullständigt i det och har aldrig sagt lägg undan mobiltelefonerna" som en av förespråkarna för förbudet uttryckte det. En del lärare såg i nuläget inte den samstämmighet som de från början funnits bland lärarna om förbudet.

Även om alla lärare såg en nytta med minskad mobilanvändning fanns de två som på sina ställen uttryckte sig skeptiskt om totalförbud. En sa sig ha gått med på "majoritetens beslut" men redan från början känt sig mindre angelägen att följa det. "Jag är ju en del av söndervittringen" som

hen även uttryckte sig. Samma lärare poängterade också "vi hade ett förbud", vilket tyder på att hen redan övergett förbudet. En annan lärare konstaterar att "Jag var inte så intresserad av att upprätthålla det förbudet överhuvudtaget, om jag ska vara helt ärlig, men så länge alla andra jobbar utifrån det var jag tvungen att förhålla mig till det." Något en annan lärare beskrev var hur eleverna med tiden hade förändrat tillvägagångssättet som lärarna samlade in mobiltelefonerna på:

Förbudet är bra, det här med korgarna, även om jag då inte själv riktigt själv är konsekvent nu då, jag var det jättemycket när vi skaffade korgarna, jäklar, ställde korgen precis innanför dörren, asså de kunde inte gå in i klassrummet utan att putta på stolen där korgen stod, alla fick lägga men sen så har jag luckrat upp utan att säga något så att säga, sen blev det också så med eleverna att i början la de ner den men sen gick de förbi korgen och då gick jag runt med korgen, det tar sån tid allt sånt här, alla förbud som ska följas när de inte gör det automatiskt.

Beskrivningen denna lärare gav gick igen hos en del andra intervjuade lärare. Ansvar för insamlandet försköts från att eleven skulle lämna ifrån sig mobiltelefonen till att läraren fick gå runt och samla in den. Eftersom flera elever fortsatte streta emot förbudet blev upprätthållandet enligt lärarna tidskrävande. Därtill lyckades eleverna få igenom informella undantag, till exempel att lyssna på musik med hjälp av mobiltelefonen. "Jag har gett upp det, de som lyssnar på musik får ha det, mobilen, jag har inte sagt det högt men jag har släppt det." En lärare beskrev elevernas sätt att skjuta fram gränsdragningen som något naturligt. "Elever och lärare har ett slags outtalat kontrakt mellan varandra hur vi ska bete oss, i elevkontraktet finns en viss motkultur också, man ska vara lite, kanske en hälsosam skepsis mot det som sker därframme."

Vi frågade lärarna om de själva i kollegiet eller bland eleverna utvärderat förbudet men det hade de inte. Varken i uppföljningssamtal eller i annan form. Flera av lärarna var dock under intervjuerna nyfikna på hur våra andra intervjuer gått och på hur andra lärare tyckt och tänkt.

Som sammanfattning gick det att se att förbudet minskat elevernas mobilanvändande under lektionstid vilket lärarna tyckte var bra. De beskrev även att de hade olika förhållningssätt i de olika årskurserna och var "hårdare" i årskurs ett. Det framkom även att förbudet hade "vittrat", dels från elevhåll men även ifrån lärare. Det saknades planer på att utvärdera förbudet.

5 Diskussion och slutsats

Här i uppsatsens sista del kommer vi utifrån resultatet försöka besvara vår frågeställning och sätta det i relation till uppsatsens teorier och tidigare forskning. Upplägget blir precis som i resultatdelen att slutsatserna från de tre frågeställningarna presenteras och besvaras var för sig.

5.1 Hur definierar lärarna mobiltelefonen utifrån sin lärarroll?

Vi tolkar det som att den tidigare forskningen i många fall framhäver de positiva möjligheterna som mobiltelefonen skulle kunna ha i undervisningen. Samtidigt hade lärarna betydligt enklare att ta upp den negativa inverkan som mobiltelefonen har i klassrummet, främst som en distraktionsskapare. Den negativa inverkan mobiltelefonerna hade på elevernas koncentrationsförmåga vägde för många lärare tyngre än de praktiska funktionerna. Inte minst poängterades att mobiltelefonens praktiska funktioner dessutom gick att utöva med hjälp av datorer som skolan tillhandahöll.

I princip alla lärare såg en poäng i att eleverna minskade sitt mobilanvändande under lektionstid. En skiljelinje fanns samtidigt i vilken definition lärarna hade av mobiltelefon i undervisningen. Allt från ett hot och stort problem till en kreativ möjlighet eller något som i framtiden blir omöjligt att inte inkludera. Även om det fanns en spännvidd i definitionen utgick flera lärare på skolenheten att alla var eniga i definition om att mobiltelefonen var en distraktionsskapare som behövde bekämpas. Det fanns även en liten minoritet lärare som definierade mobiltelefonen som något som på sikt skulle kunna integreras som ett pedagogiskt verktyg.

Utifrån att lärarna hade olika definitioner av mobiltelefonen går det tydligt att knyta an till det teoretiska begreppet boundary object. Syftet med det begreppet är att poängtera att grupper måste ha samma definition på nya föremål och föreställningar för att kunna utnyttja deras potential. Till den dagen man enats om en definition befinner sig föremålet, i detta fall mobiltelefonen, i ett gränsland.⁵⁴ De lärare som motsatte sig mobiltelefonen såg en tydlig gräns mellan elevers fritid och skola. De placerade mobiltelefonen i elevernas fritidssfär och inte i undervisningen. För denna grupp lärare var mobiltelefonen inte ens ett boundary object, de hade då heller inte

⁵⁴ Star, (1989), s 408.

behovet att diskutera vart någonstans mobiltelefonen skulle inordnas. Lärarna som såg möjligheter med mobiltelefoner placerade istället den i båda sfärerna, för dem var mobiltelefonen ett boundary object.

Beroende på om lärarna såg mobiltelefonen som ett boundary object eller inte förhöll de sig till olika lärarroller. De lärare som hade bilden av mobiltelefonen som ett boundary object strävade efter ett mer diskuterande och flexibelt förhållningssätt med eleverna. De hade också mer förståelse för när eleverna i sitt mobilanvändande hade svårigheter med att växla mellan skola och fritid. Dessa lärare tyckte det var viktigt att skapa ett individuellt förhållningssätt och att det ingick i deras lärarroll att på sikt lära eleverna att förhålla sig till den vaga gränsen mellan skola och fritid. Lärare som var emot mobiltelefonen tyckte däremot inte att det ingick i deras lärarroll att ständigt diskutera med eleverna var gränsen går. De hade redan uppfattningen att gränsen för elevers mobilanvändande hade passerats då elever gått innanför klassrumsdörren. Det är dessa lärare som blir provocerade och tycker att mobilanvändandet stör deras undervisning. De ser ett behov av ett förbud och är dess starkaste förespråkare. För att deras lärarroll ska kunna överleva måste deras syn få hegemoni på skolan. Den behöver bli till en norm och då behövs ett gemensamt fattat beslut om förbud som alla lärare följer.

5.2 Hur genomfördes införandet av mobilförbud?

Införandet av mobilförbud var det första kollektiva beslut som fattats över hela samhällsenheten. Många lyfte fram att det rådde en stor enighet då beslutet fattades. Diskussionen handlade mest om hur man praktiskt skulle genomföra förbudet. En del av de lärarna vi intervjuade beskrev det som att de i det tysta motsatt sig och inte haft för avsikt att följa förbudet fullt ut. De lärarna såg hellre att man hade ett diskuterande förhållningssätt gentemot eleverna.

Då förbudet kom till så sig många lärare inte ha reflekterat över huruvida förbudet var förenligt med styrdokumentet. I den nuvarande lagtexten får föremål bara beslagtas ifall de är störande och inte i förebyggande syfte.⁵⁵ Oklarheten ligger i att hur ”frivilligt” eleverna upplevde att insamlandet var. Vi ser det som väldigt osannolikt att insamlandet skett på frivillig basis. Istället för styrdokumentet diskuterade lärarna mer sinsemellan kring hur förbudet praktiskt skulle

⁵⁵ Skollagen kapitel 5 § 22.

utföras. En begreppsmall som försöker förklara förhållningssätt och oskrivna regler i skolan är “den dolda läroplanen”.⁵⁶ Den handlar bland annat om skolvärldens behov av *symbolfrågor*. Frågor där läraren genom förbud behöver legitimera sin makt på ett sätt som inte nödvändigtvis behöver förändra elevernas vanor eller beteenden. Det finns snarare ett syfte i att vanorna aldrig går att fostras bort. Målet är att eleverna hela tiden ska pröva symbolfrågan med sin motkultur och tillrättavisas av lärarna. Symbolfrågan ger då läraren tillfälle att konfirmera sin maktposition.⁵⁷

På vilket sätt lärare och elever ser på och upprätthåller ett mobilförbud kan utifrån våra intervjuer passa in i beskrivningen av en symbolfråga. Det kan motiveras utifrån att vissa lärare kände sig “provocerade” av elevernas mobilanvändande, att de därmed förlorat delar av sin lärarauktoritet. Det uppfattades som att eleverna inte längre har respekt och på något sätt behövde tillrättavisas av lärarna. Skapandet och manifesterandet av mobilförbudet blev en symbolfråga med syfte att återställa lärarnas maktposition.

5.3 Hur upplever lärarna att mobilförbudet påverkade undervisningen?

Överlag var de flesta lärare nöjda med hur mobilanvändandet minskat i och med förbudet. Den kanske tydligaste slutsatsen alla intervjuade lärarna dragit var att förbudet delvis vittrat. Det var något som speciellt bekymrade de lärare som aktivt argumenterat mest för beslutet. Då månaderna gick och förbudet började vittra skedde det ifrån två håll. Dels genom elevernas motkultur då de hela tiden försökte flytta gränsen för vad som inte ingick i förbudet. Ett ständigt försvårande av förbudets praktiska upprätthållande. Den delen av vittringen skedde *utifrån*. Vad som var anmärkningsvärt var att förbudet även kom att vittra *inifrån* genom att en del lärare inte upprätthöll förbudet.

Vittringen inifrån skedde eftersom lärarnas inte var ense om huruvida mobiltelefonen hörde hemma i skolan eller inte. Återigen kan man beskriva det som att mobiltelefonen befinner sig i gränslandet. På vilket sätt mobiltelefonens pedagogiska potential ska tas tillvara i skolan tas upp i begreppet ”det vidgade klassrummet”. Det är ett återkommande *positivt* begrepp i forskningen

⁵⁶ Broady, (2007), s 44.

⁵⁷ Broady, (2007), s 44.

som handlar om att tekniken ska suddas ut gränserna mellan skolan och elevernas fritid. Tyngdpunkten ligger på att skolan ska nå ut till eleverna på deras fritid.⁵⁸ Under våra intervjuer kom vi in på det här begreppet hos lärarna. De kände igen symtomen på att skola och fritid gått samman. Vad de såg som de största utmaningen var dock inte att nå ut till eleverna på deras fritid. Det största problemet var istället att elevernas fritid i och med deras mobiltelefoner tog mer och mer plats och tid under lektionstid. Utifrån deras perspektiv borde begreppet ”det vidgade klassrummet” snarare omformuleras till ”den vidgade fritiden”, en *negativ* utveckling som gör att lärarna inte hinner med allt de vill genomföra på lektionerna. Att både forskare och lärare var eniga om samma hopsmältning fast drog helt olika slutsatser utifrån sina perspektiv tyckte vi var väldigt intressant. Kanske är denna oenighet mellan teknikförespråkarna och lärarna ytterligare ett exempel på den diskrepans som alltid har funnits mellan forskning och praktik.

Något annat som vi tyckte var väldigt intressant var att lärarna vi intervjuade såg på mobilförbudet som ett skolutvecklingsprojekt. Att det var ett gemensamt fattat beslut och en allmänt gällande policy för att förbättra elevernas skolresultat. Samtidigt saknades viktiga komponenter i policyn som gör att man inte fullt ut kan se det som ett skolutvecklingsprojekt. I utvärderingen av Falkenbergsprojektet nämnde Tallvid att ett skolutvecklingsprojekt går igenom olika faser. I den tredje fasen, institutionaliseringsfasen, ska ett nytt förhållningssätt bli till en rutin. Det är en väldigt kritiskt och avgörande fas.⁵⁹ Har man då ingen uppbackning från skolledningen blir det svårt. Framför allt i vårt fall då de inte var involverade överhuvudtaget i projektet. Därtill fanns inga konkreta uppsatta mål och följaktligen ingen utvärderingsprocess. Avsaknaden av alla dessa moment tror vi starkt kan ha bidragit till vittringen av förbudet.

Då man ska presentera slutsatser om hur lärarna utvärderar mobilförbudet blir det omöjligt att inte sätta det i relation med styrdokumentet. Inte minst skollagen som inledningsvis togs upp i den här uppsatsen. Debatten om hur skollagen skall utformas berör inte bara lärare utan även politiker och ”proffstyckare”. På senare tid har inte minst olika förslag att ändra lagtext diskuterats, då speciellt för att möjliggöra hårdare tag mot mobiltelefoner i skolan. I uppsatsen inledning ställdes frågan om dagens lagtext ens ger möjlighet att beslagta mobiltelefoner i ”förebyggande syfte”. Den problematiken hade vad vi förstod inte diskuterats alls på vår skola då

⁵⁸ Ekberg, (2012), s 164.

⁵⁹ Tallvid, (2010), s 6.

mobilförbudet kom till. Samtidigt ska vi poängtera att vår tolkning av dagens lagtext bara är vårt sätta att tolka lagen och att vi inte gör några anspråk att överbrygga några oklarheter. Fältet är öppet för tolkningar.

5.4 Relevans för läraryrket

Frågan om hur lärare ska hantera elevers mobiltelefonanvändning ser vi som *synnerligen* relevant för läraryrket. Det är något som läraren i princip varje lektion ställs inför och måste förhålla sig till. Hur lärare ska kunna integrera mobiltelefoner i undervisning är något som många forskare och uppsatser diskuterat. Vår frågeställning om hur lärare ställer sig inför ett förbud är däremot något som inte alls diskuterats, trots att vi efter våra intervjuer tycker oss se tendenser till att det kommer bli vanligare med mobilförbud. Om fler skolor är intresserade av ett mobilförbud kan vi utifrån vår uppsats peka på en del saker som man först bör vara medvetna om.

- 1. För att ha ett förbud som ska fungera måste alla lärare vara eniga om hur mobiltelefonen ska definieras.*
- 2. Om man inför ett förbud måste vara medvetna om att lärare kommer följa det på olika sätt. Utifrån våra erfarenheter lär det på sikt ske en vittring av förbudet. Både från elever utifrån och från lärare inifrån.*
- 3. Inför man ett mobilförbud måste man se det som ett skolutvecklingsprojekt. I det ingår att det finns tydliga mål att utvärdera. Vill man ha ett långsiktigt förbud rekommenderar vi att skolledningen är delaktiga under hela processen.*

Man kan spekulera om ytterligare en sak: Hade förbudet fungerat bättre ifall eleverna varit mer delaktiga i beslutsprocessen? Utifrån vårt empiriska material går det inte att svara på denna fråga. Det hindrar oss däremot inte från att ta med oss frågan ut i yrkeslivet. För att undervisningen ska fungera optimalt förespråkar vi att det ska finnas ett demokratiskt förhållningssätt mellan lärare och elever. Vi gör det bland annat utifrån paragraf fem i skollagens

femte kapitel. Där står det att: “Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.”⁶⁰

5.5 Förslag på vidare forskning

Vår uppsats om hur lärare ser på och förhåller sig till ett mobilförbud passar in i en tidigare utforskad del av forskningen om mobiltelefoner i skolan. Man hade kunnat forska vidare på likheter och skillnader mellan mobiltelefoner och datorer. Något vår undersökning inte täckte upp var elevernas syn på hur förbudet kommit till och fungerat. Det finns kvar för andra forskare att ta reda på. Något annat som skulle vara intressant att ta reda på om hur det hade sett ut om eleverna varit mer inkluderade i beslutsfattandet. Hade den senare vittringen då sett annorlunda ut? Något annat som skulle kunna undersökas är hur ett mobilförbud tar sig uttryck på högstadiet. Finns där skillnader och likheter? Man skulle även kunna gå djupare in i styrdokumentet och försöka slå fast huruvida det i nuläget är förenliga med ett mobilförbud.

⁶⁰ LGY kap 5 § 5.

6 Referenslista

- Alvarez Garcia-Portillo, Alicia, *Inte utan min mobil! En studie om gymnasieelevers användande av mobiltelefoner i klassrummet ur ett genusperspektiv*. Magisteruppsats. Uppsala universitet, 2012.
- Broady, Donald. *Den dolda läroplanen*, Kritisk utbildningsutskrift (Krut); no. 127, 2007. http://krut.a.se/pdf/Krut_127.low.pdf (Hämtad: 2015-01-01).
- Campbell, Scott. *Perceptions of Mobile Phones in College Classrooms: Ringing, Cheating, and Classroom Policies*, *Communication Education*, 55:3, 2006. s 280-294, doi:10.1080/03634520600748573.
- Geser, Hans, *Towards a Sociological Theory of the Mobile Phone*, University Zurich, 2004. http://geser.net/mobile/t_geser1.pdf (Hämtad: 2015-01-01).
- Goffman, Erving, *The Presentation of Self in Everyday Life*, Edinburgh: University of Edinburgh, 1956.
- Ekberg, Niclas, *Lärares möten med sociala medier*, Luleå: Universitetstryckeriet, 2012.
- Esaiasson, Peter m.fl. *Metodpraktikan*, Vällingby: Nordstedt juridik, 2012.
- Fjellkner, Metta, *Skolornas arbete med elevernas trygghet och studiero*, Utbildningsdepartementet, Regeringskansliet. 2014.
- Halkier, Bente, *Fokusgrupper*, Malmö: Liber, 2010.
- Hansson, Karolina, *Mobilen i skolan eller skolan i mobilen?* Magisteruppsats. Göteborgs Universitet, 2014.
- Johnson, Doug, Taming the chaos, i *Learning & leading with technology*, vol 38, nr 3, 2010. s 20-23.
- Jöngren, Kjell, Johansson, Gustav, *Elevers användning av mobiltelefon i klassrummet*, Kandidatuppsats. Göteborgs universitet, 2008.
- Katz, E, James, *Mobile Phones in Educational Settings*. I *A Sense of Place*, Kristóf Nyíri (red), s 305-319. Wien: Passagen Verlag, 2005.
- Kjällander, Susanne, *En dator per elev –lärande i en digital skolmiljö*, Lund: Studentlitteratur AB, 2014.
- Kvale, Stienar, Brinkman, Svend, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Lund: Studentlitteratur AB, 2014.

- Ling, Richard, Yttri, Birgitte, Hyper-coordination via Mobile Phones in Norway. I *Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance*. Katz, J & Aakhus, M (red), s 1-27. Cambridge University press: Cambridge, 2002.
- Lundin, Johan, mfl, *Integrating Students Mobile Technology in Higher Education*, Int. J, Mobile learning and organisation, vol. 4, nr 1, 2010: s 1-14. doi: 10.1504/IJMLO.2010.029951.
- Okänd författare, *Skolan viktigaste valfrågan*, SVT nyheter, 2014-09-03, <http://www.svt.se/nyheter/sverige/skolan-viktigaste-valfragan-2> (Hämtad: 2015-01-01).
- Okänd författare, *Förslag om mobilförbud sågas*, Svenska dagbladet, 2014-09-09, http://www.svd.se/nyheter/inrikes/forslag-om-mobilfri-skola-sagas_3898234.svd (Hämtad: 2015-01-01).
- Ott, Torbjörn, *A Historical Materialist Analysis of the Debate in Sweden Print Media on Mobile Phones in School Settings*, Int. J, Mobile learning and organisation, vol. 6, nr 2, 2014: s 1-14. doi: 10.4018/ijmbl.2014040101.
- Star, Susan, Griesemer, James, Institutional Ecology, Translations and Boundary Objects: Amateurs och Professionals in Berkeley´s Museum of Vertebrate Zoology, 1907-39, I *Social studies of science*, vol 19, nr 3,1989: s 387-420. doi: 10.1177/030631289019003001.
- Tallvid, Martin, *En-till-en Falkenbergs väg till framtiden? Utvärdering av projektet en-till-en i två grundskolor i Falkenbergs kommun*, Delrapport 3, Falkenberg: Barn- och utbildningsförvaltningen, 2010.
- Thomas, Michael, *Deconstructing digital natives*, New York: Routledge, 2011.
- Thulin, Eva, *Ungdomars virtuella rörlighet, användningen av datorer, internet och mobiltelefon i ett geografiskt perspektiv*, Diss. Göteborgs universitet, 2004.
- Trost, Jan, *Kvalitativa Intervjuer*, Lund: Studentlitteratur AB, 2005.
- Trost, Jan, *Kvalitativa Intervjuer*, Lund: Studentlitteratur AB, 2010.
- Ulbielke, Martin, Andersson, Cecilia, *Mobilen, en nyckel till undervisning? En studie i lärarmiljön*, Kandidatuppsats, Högskolan i Halmstad, 2012.
- Von Dietze, Erich, *Paradigm explained- an evaluation of Thomas Kuhn´s contribution to thinking about the implications of science*, Westport: Preager, 2001.

Bilaga 1 - Samtyckesblankett

Samtycke till deltagande i intervju om gymnasielärares syn på mobilen i undervisningen

Syftet med studien är att undersöka hur gymnasielärare ser på mobiltelefonen i undervisningen. Utmaningar och möjligheter. Vi är speciellt intresserade av tanken på begränsningar av mobiltelefonen. Resultatet kommer att användas i vår examensuppsats. Intervjuerna kommer spelas in men bara användas av uppsatsskrivarna. Ingen obehörig kommer att ha tillgång till dina uppgifter och inga namn kommer att framgå.

Genom att skriva under denna samtyckesblankett, ger du ditt samtycke att delta i intervjun. Observera att deltagandet i studien är **frivilligt och du kan när som helst avbryta din medverkan utan förklaring.**

Jag har informerats om syftet med studien, skriftligt och muntligt. Jag är införstådd i att deltagandet i intervjun är frivilligt och att uppgifterna i intervjun kommer att behandlas konfidentiellt. Jag vet att jag närsomhelst, utan närmare förklaring, kan avbryta intervjun.

Namn: _____

Ort: _____

Datum:

Bilaga 2 - Intervjuguide

Bakgrund

Vad undervisar du i

Hur länge har du varit lärare

Hur läraren själv använder

Elevers mobilanvändning

Vad gör de?

Sms-ringer-sociala medier-musik-spel

Skillnad tjejer-killar

Skillnad ålder

Skillnad klasser

När på lektionen använder elever mobilen?

Mobilen under lektionstid

Positivt

Verktyg

Potential

Har blivit så viktig att den inte går att avvara

Så stark del av elevers identitet

Negativt

Distraction

Stress

Koncentration

Policy

Hur hanterar du mobiler på dina lektioner?

Mobilförbud, utvärdering, elevernas reaktion, har du ändrat uppfattning?

Hur hanteras frågan bland kollegor

Hur fattades beslutet?

Borde hela skolan ha det?

Positivt

Negativt

Begränsad, vad?

När/vad är okej att använda

Konfiskering av mobiler

Framtiden

Förändring